

ชื่อโครงการ	งานวิจัยพัฒนาเห็ดในโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง	
สาขา	พืชเกษตร	
สถานที่ดำเนินงาน	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จังหวัดนราธิวาส	
ผู้ดำเนินงาน	อัจฉรา พยัพพานนท์	กรมวิชาการเกษตร
	ชัยโรจน์ ธรรมรัตน์	กรมวิชาการเกษตร

บทคัดย่อ

งานเห็ดในโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริได้เริ่มดำเนินการตั้งแตปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา มีวัตถุประสงค์ที่จะใช้เห็ดเป็นอาหารและเพาะปลูกเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกร ซึ่งอยู่ในพื้นที่พรุ ซึ่งอยู่ระหว่างพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์ได้ในการเกษตร จึงได้ศึกษา,วิจัยและ ทดสอบชนิดของเห็ด วิธีการเพาะ และการใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อผลิตเห็ดในท้องถิ่น ผลการดำเนินงาน พบว่า

- 1.ใช้ดินพรุบ้านทอนผสมกับวัสดุท้องถิ่น (ขี้เลื่อยไม้ยางพารา) เพาะเห็ดสกุลนางรม และเห็ดตีนแรด และใช้เป็นดินกลบผิวหน้าเห็ดตีนแรด เป่าฮื้อ และเห็ดนางฟ้าให้เกิดดอกได้เป็นอย่างดีและก่อนเชื้อหลังจากเพาะแล้วใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดินได้เป็นอย่างดี
- 2.การเปิดถุงเห็ดนางฟ้า สามารถเปิดให้เกิดดอกได้ในพื้นที่ร่มสวนยางพารา โดยผลผลิตที่ได้ไม่ต่างกับเปิดในโรงเรือน
- 3.ใช้ไม้ยางพาราหมดสภาพให้น้ำยาง อายุ 20 ปี เพาะเห็ดหนูพบว่าไม้ยางพารา ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 –10 เซนติเมตร เพาะเห็ดหนูได้ดี แต่ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 –20 เซนติเมตร หรือมากกว่านี้เห็ดหนูไม่เกิดดอก
- 4.การเพาะเห็ดฟางในโรงเรือน โดยใช้ขี้เลื่อยไม้ยางพาราสผสมกับวัสดุต่าง ๆ พบว่าขี้เลื่อยผสมกับขี้เถ้า ได้ผลผลิต 23.52 กก. / วัสดุเพาะ 100 กก.
- 5.ใช้ทะลายปาล์มน้ำมันหมักระยะเวลาต่างกัน สำหรับเพาะเห็ดฟางในโรงเรือน ซึ่งการหมักนาน 1 เดือน แล้วใช้ขี้เถ้าหมักปิดทับให้ผลผลิตได้ 34 กก. / วัสดุเพาะ 100 กก. เทคโนโลยีการเพาะเห็ดฟางในโรงเรือนโดยใช้ทะลายปาล์ม ได้รับความนิยมสูงจนเพาะกันอย่างแพร่หลาย ทั้งในพื้นที่ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออกในปัจจุบัน
- 6.ได้ทดสอบเชื้อเห็ดฟางที่เก็บรักษาในน้ำกลั่นหนึ่งฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ 1,3,6,12,15 และ 18 เดือน เพาะด้วยขี้เลื่อยผสมขี้เถ้าหมักในโรงเรือน ให้ผลผลิตได้ 20 – 25 กก. /วัสดุเพาะ 100 กก.

7.ได้ทดสอบชนิดของเห็ดที่สามารถเพาะปลูกเป็นการค้า พบว่า 'ได้แก่ เห็ดนางรม ภูฏาน นางฟ้า เป้าฮื้อ หูหนู หูกวาง ตีนแรด ยานางิ เห็ดฟาง และเห็ดครง เป็นต้น

ในส่วนของการบริการ : ให้การบริการสังคมด้วยการสนับสนุนก้อนเชื้อเห็ด จำนวน 23,775 ก้อน (พ.ศ. 2544) ให้แก่โครงการอาหารกลางวันเด็ก จำนวน 10 โรงเรียน โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 16 ศูนย์ และสมาชิกในโครงการ พ่อและแม่ เด็กขาดสารอาหาร

ในงานถ่ายทอดเทคโนโลยี : โดยให้การฝึกอบรมการเพาะเห็ดแก่เกษตรกรตลอดมาจนปัจจุบัน